

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. (นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

โดย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย	1-1
1. ชื่อร่างกฎหมาย	1-1
2. หลักการและเหตุผล	1-1
3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย	1-1
ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-1
1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น	2-1
2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย	2-1
3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย	2-2
4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น	2-2
5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น	2-3
6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น	2-4
ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	3-1
1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย	3-1
2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย	3-2
3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ	3-2
4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น	3-3
5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย	3-5
6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (CORRUPTION)	3-5
7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่	3-6
8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ	3-6
9. บทกำหนดโทษ	3-9
ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย	4-1

บทสรุปผู้บริหาร

ร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. ที่เสนอโดย นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ มีหลักการเพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด โดยกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ด ใช้ความระมัดระวัง ในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ด เพื่อเป็นมาตรการที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีฉ้อฉลใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ และการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย ที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ด้วย วิธีการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา และส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบ สรุปได้ดังนี้

ผลการรับฟังความคิดเห็น พบว่า มีความเห็นเป็นสองแนวทาง แนวทางแรกเห็นด้วยกับหลักการของ ร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. โดยมีเหตุผล คือ การกำหนดความผิดใน ความเสียหายของผู้ให้บริการซิมการ์ดอย่างชัดเจนจะทำให้ผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบได้รับความคุ้มครองมากขึ้น โดยผู้ให้บริการและธนาคารควรมีส่วนรับผิดชอบและต้องบังคับให้มีการเยียวยาตามกฎหมาย ทั้งนี้ ควรกำหนด มาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ดใช้ความระมัดระวังในการให้หรือ ซื้อขายซิมการ์ดหรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ดเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้สุจริตมิให้ถูก หลอกลวงซึ่งเป็นแนวทางที่จะแก้ไขและลดปัญหาการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ได้ นอกจากนี้ ควรกำหนดขอบเขตค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงโดยพิจารณาจาก สัดส่วนความผิดที่ผู้ให้บริการจะต้องรับผิดชอบ และควรกำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับความผิดแต่ละฐาน อย่างไรก็ตาม หากมีความประสงค์ให้ลงโทษจำคุกแก่กรรมการผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคล ในกรณีเป็นผู้กระทำ ความผิด อาจต้องพิจารณาหลักเกณฑ์และกำหนดความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. 2560 ประกอบด้วย

แนวทางที่สอง ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. เนื่องจาก เห็นว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาก็คอลเซ็นเตอร์ได้ โดยแก้ก็คอลเซ็นเตอร์สามารถจดทะเบียนบริษัทเพื่อเปิด เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้เป็นจำนวนมากเพื่อนำไปใช้ในการกระทำความผิด นอกจากนี้ยังขาดความร่วมมือ จากภาคเอกชนหรือผู้จำหน่ายซิมการ์ดที่ไม่ระมัดระวังในการซื้อขายซิมการ์ดได้ง่ายและขาดมาตรการที่เพียงพอ ในการแก้ไขปัญหาการใช้ข้อมูลบุคคลอื่นในการลงทะเบียนซิมการ์ด อย่างไรก็ตาม ในการแก้ไขปัญหาแก้คอลเซ็นเตอร์ มีพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ซึ่งถือเป็นกฎหมาย ที่คุ้มครองประชาชนบังคับใช้อยู่แล้ว

นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีข้อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาแก้คอลเซ็นเตอร์ คือ (1) ควรมี กฎหมายรูปแบบพิเศษ (Sui Generis) เพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามแก้คอลเซ็นเตอร์หรือการกระทำอันมี ลักษณะเดียวกับแก้คอลเซ็นเตอร์ ซึ่งกฎหมายรูปแบบพิเศษนี้จะต้องตามทันคนร้ายที่ใช้เทคโนโลยีที่มีลักษณะ เป็นพลวัต และต้องมีบทกำหนดโทษที่สูงและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดในลักษณะนี้ (2) ควรกำหนดกรอบ ของพฤติกรรมที่เข้าข่ายผู้ต้องสงสัยกระทำความผิดเกี่ยวกับการรับ จัดหา หรือถือครองซิมการ์ด ที่มีเจตนาใช้ ซิมการ์ดในการกระทำความผิด ให้มีการสันนิษฐานจากพฤติกรรมการถือซิมการ์ดที่เปิดใช้งานแล้วที่ไม่ได้ ลงทะเบียนในชื่อของตน และการถือครองซิมการ์ดที่มีการใช้ในการกระทำความผิด ไม่ว่าเลขหมายนั้น จะลงทะเบียนในชื่อบุคคลใดก็ตาม (3) ผู้ให้บริการไม่ควรนำเลขหมายซิมการ์ดซึ่งเคยถูกใช้กระทำความผิด

หมุนเวียนนอกให้บริการทันที แต่ควรนำไปผ่านขั้นตอนการพักใช้เลขหมาย หรือ quarantine เป็นเวลาอย่างน้อย 45 วัน จากนั้นจึงนำเลขหมายออกให้บริการอีกครั้งหนึ่ง (4) ควรปรับปรุงร่างพระราชบัญญัตินี้ให้มีสาระสำคัญครอบคลุมถึงการติดต่อสื่อสารในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากซิมการ์ดของโทรศัพท์เคลื่อนที่เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นได้ในรูปแบบช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย (5) การกำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการไว้กว้าง ๆ ในการตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการในการลงทะเบียนซิมการ์ด และกำหนดให้ต้องรับผิดชอบเต็มจำนวนในความผิดพลาด ไม่เป็นธรรมกับผู้ให้บริการ เนื่องจากจะทำให้ผู้ให้บริการปล่อยปละละเลย ไม่พยายามที่จะป้องกันเหตุและไม่ต้องรับผิดชอบต่อสิทธิหน้าที่และทรัพย์สินของตนเอง อีกทั้งคนร้ายสามารถฉกฉวยโอกาสนี้ในการสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ให้บริการโดยการสร้างสถานการณ์ให้มีผู้ถูกหลอกลวงขึ้นมาเองและให้ผู้ถูกหลอกลวงปลอมดังกล่าวเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ให้บริการ (6) ควรพิจารณาหาแนวทางที่ชัดเจนในการกำหนดเงื่อนไขความรับผิดชอบหรือหาแนวทางอื่นในการดำเนินการมากกว่าการผลักภาระทั้งหมดให้กับผู้ให้บริการโดยเงื่อนไขที่ไม่ชัดเจน

การวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย พบว่ามีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 26 มาตรา 29 มาตรา 36 มาตรา 40 โดยการตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับจากร่างกฎหมายฉบับนี้ คือ การกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ด ใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ด เป็นมาตรการที่จำเป็นในการป้องกันมิให้มีฉฉาชีพใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่า แก๊งคอลเซ็นเตอร์ อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ และการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย พบว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจ จะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจต่อประชาชนจำนวนมากที่ถูกกลุ่มแก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกลวง และก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจในภาพรวมระดับประเทศ ส่วนผลกระทบต่อสังคม พบว่าเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีฉฉาชีพใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ และผลกระทบอื่นที่สำคัญ พบว่าการกำหนดข้อสันนิษฐาน ตามมาตรา 6 และ มาตรา 7 ของร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. เป็นการเพิ่มภาระการพิสูจน์ให้กับประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 29 ที่กำหนดว่า ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด

สำหรับประเด็นผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment) พบว่า มีถ้อยคำในบทบัญญัติดังกล่าวที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) คือ บทกำหนดโทษทางอาญาในร่างมาตรา 6 ผู้ใดมอบซิมการ์ดที่ลงทะเบียนด้วยข้อมูลของตนเองแก่ผู้อื่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนเองลงทะเบียนซิมการ์ด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และร่างมาตรา 7 กรณีผู้ได้รับ จัดหา หรือครอบครองซิมการ์ดซึ่งลงทะเบียนโดยใช้ข้อมูลของผู้อื่น หรือซิมการ์ดซึ่งมิได้ลงทะเบียน โดยมีเจตนาเพื่อใช้ซิมการ์ดนั้นในการกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่ารัฐสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากโทษทางอาญาหรือไม่

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น

และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของร่างกฎหมาย

1. ร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ.

☒ กฎหมายใหม่

☐ แก้ไขเพิ่มเติม

☐ ยกเลิก

2. หลักการและเหตุผล

2.1 หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด

2.2 เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบัน ได้มีการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่า แก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจต่อประชาชนจำนวนมากแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจในภาพรวม ระดับประเทศอีกด้วย ซึ่งกลุ่มผู้ก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีดังกล่าวมักเป็นผู้ถือครองซิมการ์ดจำนวนมากและมักเป็นซิมการ์ดที่ใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นเป็นผู้ลงทะเบียนใช้งาน ดังนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ด ให้ความสำคัญตระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ด จึงเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีฉ้อฉลใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ และการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3. ผู้เสนอร่างกฎหมาย

☒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

☐ ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายสฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ เป็นผู้เสนอ

ส่วนที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

1. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. ฉบับนี้ มีหลักการเพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด เนื่องจาก ปัจจุบันมีการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่า แก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจต่อประชาชนจำนวนมากแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจในภาพรวมระดับประเทศอีกด้วย โดยกลุ่มผู้ก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีดังกล่าวมักเป็นผู้ถือครองซิมการ์ดจำนวนมากและมักเป็นซิมการ์ดที่ใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นเป็นผู้ลงทะเบียนใช้งาน ดังนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ดใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ดหรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ด จึงเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีฉ้อฉลใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะและการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. มีดังนี้

1) กำหนดให้ผู้ให้บริการมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการในการลงทะเบียนซิมการ์ด โดยหากเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ดเนื่องจากความผิดพลาดของผู้ให้บริการที่ไม่ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการ และก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายหรือความเสียหายต่อบุคคลอื่น เมื่อได้รับการพิสูจน์แล้วว่าซิมการ์ดนั้นได้ถูกใช้หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด หรือก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือความเสียหายต่อบุคคลอื่นในภายหลัง ผู้ให้บริการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น (ร่างมาตรา 5)

2) กำหนดให้ผู้มอบซิมการ์ดที่ลงทะเบียนด้วยข้อมูลของตนเองแก่ผู้อื่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนเองลงทะเบียนซิมการ์ด การรับ จัดหา หรือครอบครองซิมการ์ดซึ่งลงทะเบียนโดยใช้ข้อมูลของผู้อื่นหรือซิมการ์ดซึ่งมิได้ลงทะเบียน การกระทำทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับข้อมูลจากซิมการ์ดของผู้อื่น ผู้ให้บริการที่ลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น หรือลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน ผู้ที่ส่งข้อความที่บิดเบือน หรือเป็นเท็จไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของข้อมูลดังกล่าวแก่บุคคลอื่นผ่านซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยทุจริต หรือหลอกลวง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้น ผู้ให้บริการที่ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิด เป็นความผิดและมีโทษ

3) กำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกราชอาณาจักรและเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าวและรัฐบาลไทย หรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

2. ตารางเปรียบเทียบร่างกฎหมาย

ไม่มี

3. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

3.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1) สำนักงานศาลยุติธรรม
- 2) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- 3) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

4) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.)

5) ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (ศปอส.ตร.)

6) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

3.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 1) สมาคมโทรคมนาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- 2) บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) หรือ AIS
- 3) บริษัท ทูริ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ TRUE DTAC
- 4) บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) หรือ NT
- 5) บริษัท ฟีล เทเลคอม คอร์ปอเรชั่น จำกัด หรือ Feels
- 6) บริษัท ลีอิกซ์เลย์ จำกัด (มหาชน) หรือ I-Kool 3G
- 7) บริษัท เคโฟร์ คอมมูนิเคชั่น จำกัด หรือ K4
- 8) บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM
- 9) บริษัท เรดวัน เน็ตเวิร์ค (ประเทศไทย) จำกัด หรือ redONE

3.3 ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

ประชาชน

4. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

1) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้ผู้ให้บริการมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการในการลงทะเบียนซิมการ์ด โดยหากเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ดเนื่องจากความผิดพลาดของผู้ให้บริการ และก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือความเสียหายต่อบุคคลอื่นในภายหลัง ผู้ให้บริการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้ผู้มอบซิมการ์ดที่ลงทะเบียนด้วยข้อมูลของตนเอง แก่ผู้อื่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนเองลงทะเบียนซิมการ์ด การรับ จัดหา หรือครอบครองซิมการ์ดซึ่งลงทะเบียนโดยใช้ข้อมูลของผู้อื่นหรือซิมการ์ดซึ่งมิได้ลงทะเบียน การกระทำทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับข้อมูลจากซิมการ์ดของผู้อื่น ผู้ให้บริการที่ลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น หรือลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนผู้ที่ส่งข้อความที่บิดเบือน หรือเป็นเท็จไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของข้อมูลดังกล่าวแก่บุคคลอื่นผ่านซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยทุจริต หรือหลอกลวง และก่อให้เกิด

ความเสียหายแก่บุคคลนั้น ผู้ให้บริการที่ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิดเป็นความผิดและมีโทษ

3) ท่านเห็นว่าการแก้ไขปัญหการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์หรือที่เรียกว่าแก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) ในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีอุปสรรคและปัญหาใดหรือไม่ และการกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ดใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ดในร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด

4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

5. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

5.1 กรอบระยะเวลาดำเนินการสำหรับการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบการรับฟังความคิดเห็น จำนวน 30 วันทำการ ตั้งแต่วันที่ 21 พฤศจิกายน 2567 ถึงวันที่ 9 มกราคม 2568 และจัดทำรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบ จำนวน 45 วันทำการ ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2568 ถึงวันที่ 14 มีนาคม 2568

5.2 วิธีการรับฟังความคิดเห็น

1) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภาและส่งประเด็นไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง

1.1) ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 21 พฤศจิกายน 2567 ถึงวันที่ 21 ธันวาคม 2567

1.2) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

1.3) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

- (1) สำนักงานศาลยุติธรรม
- (2) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
- (3) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
- (4) กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.)
- (5) ศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (ศปอส.ตร.)
- (6) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

2) การรับฟังความคิดเห็นด้วยวิธีการอื่น

- ไม่มี

6. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

6.1 ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

1) จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

มีผู้เข้าชม จำนวน 12,832 ราย มีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน 70 ราย ซึ่งข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และความเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

- เพศ เพศชาย จำนวน 59 คน และเพศหญิง จำนวน 11 คน
- อายุ อายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 11 คน, อายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 21 คน, อายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 21 คน, อายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 11 คน และอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน
- ระดับการศึกษา ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 1 คน, มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. จำนวน 11 คน, ปริญญาตรี จำนวน 38 คน และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 20 คน

- **อาชีพ** รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 16 คน, ข้าราชการบำนาญ จำนวน 4 คน, ค้าขาย/ทำธุรกิจส่วนตัว จำนวน 9 คน, เกษตรกร จำนวน 3 คน, รับจ้าง จำนวน 16 คน นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 4 คน และอาชีพอื่น ๆ จำนวน 19 คน ได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชน ลูกจ้างบริษัทเอกชน ขับรถรับจ้าง วิศวกรว่างงาน แม่บ้าน เกษียณอายุรัฐวิสาหกิจ วิชาชีพอิสระ มูลนิธิ

- **ความเกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ** บริษัท ทูธ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ TRUE DTAC จำนวน 1 คน, บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) หรือ NT จำนวน 2 คน และประชาชน จำนวน 69 คน

2) จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้ส่งความคิดเห็น จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่

(1) สำนักงานศาลยุติธรรม
(2) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

(3) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม ส่งความคิดเห็น จำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่

(1) บริษัท ทูธ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ TRUE DTAC
(2) บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM

6.2 ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th และจากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง สรุปได้ดังนี้

1) **ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร** กับการกำหนดให้ผู้ให้บริการมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการในการลงทะเบียนซิมการ์ด โดยหากเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ดเนื่องจากความผิดพลาดของผู้ให้บริการ และก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือความเสียหายต่อบุคคลอื่นในภายหลัง ผู้ให้บริการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ผู้บริการมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้รับบริการอยู่แล้ว การที่ผู้ใช้บริการนำไปทำผิดกฎหมาย ซึ่งผู้ให้บริการตรวจสอบได้ในระบบ ผู้ให้บริการต้องร่วมรับผิดชอบรับโทษร่วมกับผู้รับบริการ กรณีกลุ่มมิฉฉาชีพหลอกเงินประชาชนถือว่าผู้ให้บริการมีส่วนได้เสีย - เป็นความรับผิดชอบของผู้ประกอบกิจการโทรคมนาคม	- ไม่เห็นด้วย โดยไม่แสดงเหตุผล (เว็บไซต์) - ประเด็นที่จะให้ผู้ให้บริการรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นกรณีที่ผู้ให้บริการได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่แล้วในการตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการ การกำหนดให้ผู้ให้บริการต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่ผู้ให้บริการมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือหลอกลวง เป็นสิ่งที่ไม่สมเหตุสมผล นอกจากนี้ ยังมีเหตุและปัจจัยอีกมากที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ให้บริการ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- ควรตรวจสอบซิมการ์ดอย่างเคร่งครัด เพื่อ ป้องกันไม่ให้ซิมผีพวกมิจฉาชีพเงินเทา แก๊งคอลเซ็นเตอร์หลอกลวงดูดเงินทางโทรศัพท์มือถือ - ปัจจุบันผู้ให้บริการผลกระทบความรับผิดชอบ ให้ประชาชน แต่ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเพื่อ ป้องกันมิจฉาชีพ โดยผู้ที่ได้ประโยชน์คือผู้ให้บริการ - เพื่อเพิ่มความรับผิดชอบต่อบริษัทผู้ให้บริการ - เป็นเรื่องที่ดี ควรมีกฎหมายที่กำหนดความผิด ในความเสียหายของผู้ให้บริการซิมการ์ดต่าง ๆ อย่าง ชัดเจน เพื่อให้ผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบที่กฎหมาย ค้ำครองมากขึ้น - ผู้ให้บริการควรมีส่วนรับผิดชอบ และต้อง บังคับให้มีการเยียวยาตามกฎหมาย ผู้ให้บริการและ ธนาคารต้องร่วมรับผิดชอบด้วย ยกตัวอย่างกฎหมาย สิงคโปร์ - ปราบปรามพวกแก๊งคอลเซ็นเตอร์ที่เป็น ผู้ก่อการหลอกลวงเป็นอันดับแรก และกฎหมาย ควรบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (เว็บไซต์) - เห็นด้วยในหลักการ (สำนักงานศาลยุติธรรม) - เห็นด้วยในหลักการ (กรมสอบสวนคดีพิเศษ) - บริษัทฯ เห็นด้วยในเรื่องบทบาทหน้าที่ของ ผู้ให้บริการในการตรวจสอบคุณสมบัติและการยืนยัน ตัวตนก่อนการลงทะเบียนซิมการ์ดซึ่งถือเป็นสิ่งที่ ผู้ให้บริการต้องดำเนินการโดยเคร่งครัด (บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM)	ในการที่ผู้ใช้บริการจะนำซิมการ์ดไปกระทำความผิด (บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM)

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(1) ปัจจุบันการกำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการในการตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการ ตลอดจนการกำหนดโทษของผู้ให้บริการเกี่ยวกับการลงทะเบียนซิมการ์ดในกรณีต่าง ๆ ได้มี กสทช. ซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลและมีอำนาจในการบังคับทางปกครองต่อผู้ให้บริการโดยตรง (เว็บไซต์)

(2) เห็นด้วยในหลักการตามร่างมาตรา 5 แต่ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่าการกำหนดให้ผู้ให้บริการ ต้องรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น ควรมีการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบอย่างน้อยเพียงใด หรือควร กำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบของผู้ให้บริการหรือไม่ เนื่องจากการกำหนดให้ผู้ให้บริการต้องรับผิดชอบใน

ความเสียหายทั้งหมดโดยที่ตนมิได้เป็นผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการหลอกลวงทางโทรศัพท์โดยตรงนั้น อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมและเป็นการเพิ่มภาระความรับผิดชอบให้แก่ผู้ให้บริการเกินสมควรได้ เพราะฉะนั้น จึงสมควรกำหนดขอบเขตค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง โดยพิจารณาจาก สัดส่วนความผิดที่ผู้ให้บริการจะต้องรับผิดชอบประกอบด้วย (สำนักงานศาลยุติธรรม)

2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับการกำหนดให้ผู้มอบซิมการ์ดที่ลงทะเบียนด้วยข้อมูลของตนเองแก่ผู้อื่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนเองลงทะเบียนซิมการ์ด การรับ จัดหา หรือครอบครอง ซิมการ์ดซึ่งลงทะเบียนโดยใช้ข้อมูลของผู้อื่นหรือซิมการ์ดซึ่งมิได้ลงทะเบียน การกระทำทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับข้อมูลจากซิมการ์ดของผู้อื่น ผู้ให้บริการที่ลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้ รับอนุญาตจากบุคคลนั้น หรือลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ทำให้เข้าใจ คลาดเคลื่อน ผู้ที่ส่งข้อความที่บิดเบือน หรือเป็นเท็จไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือโดยปกปิดหรือปลอมแปลง แหล่งที่มาของข้อมูลดังกล่าวแก่บุคคลอื่นผ่านซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยทุจริต หรือหลอกลวง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้น ผู้ให้บริการที่ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำ ความผิด เป็นความผิดและมีโทษ

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- เป็นผู้ที่มีส่วนได้เสีย และส่งเสริมให้เขาทำผิด - เป็นการป้องกันการนำซิมการ์ดไปใส่ โทรศัพท์มือถือ แล้วนำไปวางระเบิดแบบสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ หรือนำไปใช้ในลักษณะเดียวกับที่ แก๊งคอลเซ็นเตอร์ทำ - ควรมีข้อความว่า “มอบให้โดยรู้ หรืออาจรู้ได้ ว่า นำไปใช้....” เพื่อป้องกันคนที่ไม่รู้หรือถูกหลอกลวง ให้มอบ SIM Card - ไม่ควรมีการอนุญาตให้ใช้ข้อมูลของคนอื่น ลงทะเบียนซิมการ์ด และห้ามมิให้มีการซื้อขายข้อมูล ลูกค้าโดยเด็ดขาด ถ้ามีการกระทำผิดให้ดำเนินคดี อาญากับผู้เผยแพร่ข้อมูล รวมทั้งบริษัทต้องบังคับให้ มีการเยียวยาตามกฎหมายด้วย - ลงโทษผู้ส่งมอบซิมการ์ดให้เด็ดขาด (เว็บไซต์) - เห็นด้วยในหลักการ (สำนักงานศาลยุติธรรม) - เห็นด้วยในหลักการ (กรมสอบสวนคดีพิเศษ)	- ไม่เห็นด้วย โดยไม่แสดงเหตุผล (เว็บไซต์) - กระบวนการลงโทษต้องผ่านการพิสูจน์ทราบ และการสืบหาตัวผู้กระทำการผิดอย่างชัดเจน ไม่ใช่ เป็นการลงโทษผู้ให้บริการไว้มาก่อน (บางครั้งข้อมูลที่ รั่วไหล เจ้าของข้อมูลหรือแม้กระทั่งผู้ให้บริการ อาจไม่รู้ตัวก็มีความเป็นไปได้สูง) (บริษัท เดอะ ไวท์ สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM)

เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- การกำหนดบทลงโทษของผู้ให้บริการ ในกรณีที่ทำให้ความร่วมมือ ยินยอม และรู้เห็นในการกระทำ ความผิด (บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM)	

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(1) ควรแบ่งเป็นประเด็น หากไม่ได้เอาซิมการ์ดไปกระทำความผิด ไม่ควรมีความผิด (เว็บไซต์)

(2) การกำหนดให้ผู้ให้บริการที่ลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น หรือลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลที่รู้ว่าเป็นข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน... มีความผิดและต้องระวางโทษ (ตามร่างมาตรา 9) : เห็นด้วยในหลักการ แต่ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า ตามร่างมาตรา 9 เป็นการกำหนดความรับผิดทางอาญาสำหรับผู้ให้บริการ ซึ่งตามนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” ตามร่างมาตรา 4 นั้น หมายความว่ารวมถึงผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยผู้รับใบอนุญาตฯ ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ประกอบการที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งเมื่อนิติบุคคลกระทำความผิดอาญาตามบทบัญญัติข้างต้น ก็คงสามารถลงโทษทางอาญาได้เพียงแต่โทษปรับเท่านั้น มีอาจะลงโทษจำคุกแก่นิติบุคคลได้ ดังนั้น หากผู้ร่างฯ มีความประสงค์ให้ลงโทษจำคุกแก่กรรมการผู้จัดการ หรือผู้แทนนิติบุคคล ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดนั้น ก็อาจจำเป็นต้องพิจารณาหลักเกณฑ์และการกำหนดความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. 2560 ประกอบด้วย

อย่างไรก็ดี จากการพิจารณาร่างมาตรา 6 ถึงมาตรา 11 มีข้อสังเกตว่า ความรับผิดในฐานะความผิดมีการกำหนดอัตราโทษทางอาญา (ทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ) ไว้เท่ากันทั้งหมด คือ ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งบางฐานความผิดอาจมีการกำหนดอัตราโทษที่ไม่ได้สัดส่วนกับความผิดที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงเห็นสมควรพิจารณากำหนดโทษทางอาญาให้เหมาะสมกับความผิดแต่ละฐาน (สำนักงานศาลยุติธรรม)

3) ท่านเห็นว่าการแก้ไขปัญหการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่าแก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) ในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีอุปสรรคและปัญหาใดหรือไม่ และการกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ดใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ด ในร่างพระราชบัญญัตินี้จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด

3.1 แก้ไขปัญหาได้ถ้ากำหนดโทษที่สูงพอ ให้เกิดความตระหนักและการใส่ใจในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหา

3.2 สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้เป็นอย่างมาก เพราะที่ผ่านมาผู้ให้บริการไม่ได้สนใจ จึงทำให้เกิดการเปิดซิมมากเกินไป ซึ่งในระบบสามารถตรวจจับได้ว่าซิมใดโทรมากเกินไปปกติวิสัยของคนทั่วไป ผู้ให้บริการสามารถระงับเพื่อตรวจสอบได้

3.3 ปัจจุบันตามข้อกำหนดของ กสทช. ได้มีการระบุไว้ว่า บัตรประชาชน 1 ใบ สามารถเปิดซิมได้ 5 ซิม หากต้องการเปิดมากกว่านี้ต้องติดต่อที่ศูนย์บริการของบริษัทค้ามือถือโดยตรง และเป็นการดีที่จะให้บริษัทมือถือเข้ามาเกี่ยวข้องหากเกิดความเสียหายกับผู้ใช้งาน

3.4 มาตรการต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถช่วยควบคุมความเสี่ยงจากปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีได้

3.5 แก้ไขปัญหาได้เพราะแก๊งคอลเซ็นเตอร์มักทำการคัดลอกซิมของผู้ใช้งานเพื่อนำมาก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยี หากมีความรู้เรื่องการคัดลอกซิม อาจตกเป็นผู้กระทำผิดได้

3.6 ปัจจุบันมีการหลอกลวงมากขึ้นและประชาชนเดือดร้อนมาก ถึงแม้ไม่ใช่ผู้ถูกระงับโดยตรงแต่ต้องระมัดระวังตัวตลอดเวลา ไม่มีความเชื่อมั่นใด ๆ มีความหวาดกลัวว่าจะเจอกับตัวเองหรือไม่ บางครั้งพลาดโอกาสดี ๆ เพราะสับสนว่าเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์ ทำให้การทำงานของประชาชนโดยการใช้การสื่อสารทางโทรศัพท์ยากลำบาก และแก๊งดังกล่าวใช้ชีวิตของคนมาเป็นข้ออ้างในการหลอกลวงคนอื่น ร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยแก้ปัญหาได้

3.7 ปัญหาในปัจจุบันยังคงมีความสำคัญ และขาดอำนาจและบทลงโทษที่จริงจังรุนแรง ร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยได้

3.8 ปัจจุบันยังขาดการกลั่นกรองการใช้บริการ เน้นการสร้างยอดขายเพียงอย่างเดียว รวมถึงการรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการให้เป็นไปตาม PDPA ซึ่งร่างพระราชบัญญัตินี้จะทำให้ผู้ให้บริการและผู้ขอรับบริการมีความระมัดระวังมากขึ้น

3.9 แก้ไขไม่ได้ เพราะแก๊งคอลเซ็นเตอร์สามารถจดทะเบียนบริษัทเพื่อขอเปิดเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้เป็นจำนวนมาก หรือโทรผ่านอินเทอร์เน็ตปลอมหมายเลขโทรศัพท์ได้

3.10 การแก้ไขปัญหากลังแกคอลเซ็นเตอร์ มีพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ซึ่งถือเป็นกฎหมายเพื่อคุ้มครองประชาชนบังคับใช้อยู่แล้ว

3.11 ดำเนินการช้ามาก ขาดความร่วมมือจากภาคเอกชนเป็นอย่างมาก มาตรการไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาซิมการ์ดของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ แม้ร่างพระราชบัญญัตินี้ก็ไม่มั่นใจว่ามีมาตรการเพียงพอต่อการแก้ไขปัญหาหรือไม่ (เว็บไซต์)

3.12 ปัญหาการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่า แก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) ในปัจจุบันนั้น ถือว่าเป็นปัญหาคriticalของประเทศ เนื่องจากการหลอกลวงดังกล่าวทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวงต้องสูญเสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมและผลกระทบทางสังคม ดังนั้น เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีดังกล่าว อันจะเป็นการคุ้มครองประชาชนผู้สุจริตมิให้ถูกหลอกลวงจนสูญเสียไปซึ่งทรัพย์สิน โดยผ่านโทรศัพท์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น จึงได้มีการตราพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีการ

หลอกลวงอย่างต่อเนื่องเพื่อหลีกเลี่ยงมาตรการการตรวจสอบของรัฐ ประกอบกับผู้หลอกลวงได้โอนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดดังกล่าวผ่านบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของบุคคลอื่นต่อไปเป็นทอด ๆ อย่างรวดเร็วเพื่อปกปิดหรืออำพรางการกระทำความผิด ทั้งผู้ที่กระทำความผิดส่วนใหญ่ก็มีฐานที่ตั้งสำหรับใช้ในการกระทำความผิดอยู่นอกราชอาณาจักร จึงอาจทำให้เกิดอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายและไม่สามารถแก้ไขปัญหาข้างต้นได้อย่างครอบคลุมในทุกช่องทางของการกระทำความผิด เพราะฉะนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ด ใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ดในร่างพระราชบัญญัตินี้เพิ่มเติม จึงเป็นอีกหนึ่งมาตรการหรือแนวทางที่จะแก้ไขและลดปัญหาการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่า แก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) ได้ (สำนักงานศาลยุติธรรม)

3.13 การกำหนดมาตรการการลงโทษและออกข้อกำหนดการลงทะเบียนของซิมการ์ดนั้น เป็นการทำให้แก๊งคอลเซ็นเตอร์หรือมิจฉาชีพทำงานยากขึ้นเพียงแค่ช่วงแรก ๆ เท่านั้น แต่ในทางปฏิบัติ มิจฉาชีพจะค้นหาช่องทางใหม่ในการก่ออาชญากรรมอยู่เสมอ การใช้งานซิมการ์ด ไม่ว่าจะมีส่วนตอนการลงทะเบียนอย่างเข้มงวดหรือกำหนดข้อกำหนดในการลงทะเบียนอย่างเข้มงวด เมื่อเวลาผ่านไปมิจฉาชีพก็สามารถนำซิมการ์ดไปใช้ในทางมิชอบได้ ไม่ว่าจะด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่หรือด้วยช่องของกฎหมาย รวมทั้งเจตนาของผู้ถือครองซิมการ์ด การออกข้อกำหนดเหล่านี้จึงเป็นเพียงการประวิงเวลาเพื่อให้มิจฉาชีพหาช่องทางใหม่ ๆ ในการหลอกลวงประชาชน จึงเห็นว่า แทนที่จะกำหนดบทลงโทษผู้ให้บริการ หรือ Operator อย่างเข้มงวด อันเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุและเป็นเพียงแค่การประวิงเวลาออกไป ควรเพิ่มแนวคิดในการขอความร่วมมือและจูงใจให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับผู้ให้บริการ หรือ Operators รายใหญ่ ที่มีสามารถในการตรวจสอบการใช้งานบนเครือข่ายได้ ซึ่งจะสามารถตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้งานการโทร / SMS / Data เพื่อให้สามารถเห็นสิ่งผิดปกติได้อย่างรวดเร็ว และตรงไปตรงมา ซึ่งจะช่วยให้สามารถสกัดกั้นและหาตัวผู้กระทำความผิดได้อย่างทันการ ซึ่งจะทำให้การแก้ปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM)

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

(1) หากจะแก้ไขปัญหา ควรเป็นการลงทะเบียนด้วยบัตรประชาชนอย่างเดียว โดยไม่สามารถใช้เอกสารแทน เนื่องจากปัจจุบันเอกสารสำคัญได้ตกไปอยู่ในระบบการสมัครสมาชิกต่าง ๆ การขอสินเชื่อ การสมัครเข้าทำงาน ซึ่งมีโอกาสรั่วไหลไปสู่มิจฉาชีพได้

(2) ควรมีการสื่อสารให้มากขึ้นและต่อเนื่อง เนื่องจากยังมีประชาชนอีกมากที่ขาดความระมัดระวัง และธนาคารควรแสดงความรับผิดชอบ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกให้ผู้เสียหายโดยเร็ว

(3) มีมิจฉาชีพโทรมาจำนวนมาก ต้องตรวจสอบว่าได้ข้อมูลของประชาชนมาจากไหน ทำไม ข้อมูลรั่วไหล ชื่อข้อมูลมาจากไหน ต้องหาต้นเหตุให้เจอเพราะมีคนขายข้อมูล

(4) ควรกำหนดโทษให้รุนแรงขึ้น ไม่รอลงอาญา จำขังทันที โดยยึดจากผลกระทบของผู้เสียหาย เช่น ผู้เสียหายสูญเสียชีวิตจากการถูกหลอกลวงให้ถือว่าเป็นการฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือเรื่องที่น่ามาหลอก เช่น พ่อ แม่ หรือลูก เข้าโรงพยาบาลด้วยอุบัติเหตุ เป็นต้น

(5) ผู้ให้บริการควรมีการสุ่มตรวจจับความผิดปกติในการโทรออกมากกว่าการให้ความร่วมมือเพียงการลงทะเบียนซิมการ์ดเพียงอย่างเดียว

(6) บริษัทผู้ให้บริการมีหน้าที่ผลิตซิมการ์ด หากจะเปิดให้ใช้บริการต้องมีการตรวจสอบข้อมูล ใบหน้า และลายนิ้วมือให้ชัดเจน ถ้ามีเบอร์จากต่างประเทศโทรมาจะได้รู้ตัว

(7) ถ้าคดีไม่ดัง คดีก็ไม่เดิน ไม่คิดว่าจะแก้ไขปัญหาได้ แต่ก็ดีกว่าไม่มีมาตรการอะไร

(8) การแก้ไขปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างครอบคลุม เนื่องจากการจัดการข้อมูลส่วนบุคคลที่ยังไม่ดีพอ และเป็นช่องโหว่ให้แก๊งคอลเซ็นเตอร์ใช้ช่องทางนี้กระทำความผิด ก่อให้เกิดความเสียหายกับบุคคลทั่วไป

(9) ปัจจุบันมีปัญหาคน 1 คน ไม่ควรมีซิมการ์ดจำนวนมากในเวลาเดียวกัน เว้นแต่มีธุรกิจที่จำเป็นต้องมีซิมการ์ดจำนวนมาก ซึ่งต้องลงทะเบียนต่อทางราชการเพื่อให้ตรวจสอบได้

(10) กฎหมายต้องเด็ดขาด เอาจริง ทำให้ผู้กระทำผิดไม่กล้าทำ เช่น จำคุกตลอดชีวิต โดยไม่มีการลดโทษใด ๆ และเอาผิดกับผู้ให้บริการเครือข่ายด้วย

(11) ซิมการ์ดควรมีการลงทะเบียนและยืนยันตัวตนที่ชัดเจนให้เทียบเท่ากับการเปิดบัญชีธนาคารเพื่อเพิ่มการตรวจสอบและป้องกันมิฉวยโอกาสให้ทำความผิดมากขึ้น และรวมถึงการบล็อกหมายเลขที่ถูกร้องเรียนหรือถูกแจ้งความ และต้องให้เจ้าของหมายเลขยืนยันตัวตน

(12) ผู้ขายซิมการ์ดจะต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย และผู้ขายซิมการ์ดต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ขาย มีระบบควบคุมการลงทะเบียนซื้อขายให้แก่ผู้ซื้อ รวมทั้งต้องมีบทกำหนดโทษ (เว็บไซต์)

(13) ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาฉวยโอกาสหลอกลวงทางโทรศัพท์ (แก๊งคอลเซ็นเตอร์) เป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี การทำงานของแก๊งคอลเซ็นเตอร์จะต้องมีศูนย์กลางในการกระทำผิดและแบ่งการทำงานออกได้เป็น 4 กลุ่มหน้าที่ คือ กลุ่มคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) กลุ่มม้าถอนเงิน กลุ่มจัดหาบัญชีธนาคารหรือบัตรเครดิตทรอนิกส์ (บัตรเอทีเอ็ม) และกลุ่มจัดการทางการเงิน

จากปัญหาและผลกระทบดังกล่าวได้สร้างความเสียหายต่อประเทศไทยจำนวนมากศาลทั้งผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว แม้ว่าการกระทำผิดดังกล่าวจะเข้าข่ายลักษณะความผิดฐานฉ้อโกง ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ก็ยังมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติกฎหมายและปัญหาทางกฎหมายเรื่องอัตราโทษ ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐได้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ยังกำหนดขอบเขตไว้แบบกว้าง ๆ และกำหนดนิยามขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไว้ในลักษณะการทำความผิดร้ายแรง ซึ่งอาจไม่ครอบคลุมการทำความผิดของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ รวมถึงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ยังมีความเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์ค่อนข้างน้อย

ปัจจุบันได้มีการตราพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ขึ้นมาใช้บังคับแล้ว โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 17 มีนาคม 2566 เป็นต้นไป โดยพระราชกำหนดฉบับนี้ มีกลไกหลักสำคัญในการยับยั้งบัญชีและธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม

ทางเทคโนโลยี หรือบัญชีม้า คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นข้อมูลจากสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการที่เก็บข้อมูลบัญชีเงินฝากหรือธุรกรรม รวมถึงผู้ประกอบการโทรศัพท์ ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีหรืออาจมีการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ ต้องเปิดเผยข้อมูลหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่น่าสงสัยนั้น ผ่านระบบกลางหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นชอบร่วมกัน

การตรวจสอบข้อมูล กรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยีและมีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลการลงทะเบียนผู้ใช้งาน ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีอำนาจสั่งให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจัดส่งข้อมูลดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด

นอกจากนี้ ยังมีสาระสำคัญ อาทิ (1) กรณีที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการพบเหตุสงสัยเองหรือได้รับข้อมูลจากระบบ ว่าบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ถูกใช้ทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือการกระทำความผิดฐานฟอกเงิน ให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการมีหน้าที่ระงับการทำธุรกรรมและแจ้งสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการที่รับโอนถัดไปทราบ โดยระงับธุรกรรมนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราวไม่เกิน 7 วัน นับแต่วันที่พบเหตุอันควรสงสัยหรือได้รับแจ้ง (2) กรณีที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการได้รับแจ้งจากผู้เสียหาย เกี่ยวกับบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ ได้มีการทำธุรกรรมเข้าข่ายเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการมีหน้าที่ระงับการทำธุรกรรมนั้นไว้ชั่วคราว พร้อมทั้งนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ เพื่อให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจผู้รับโอนทราบและระงับการทำธุรกรรมดังกล่าวไว้ทันที และแจ้งให้ผู้เสียหายไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจภายใน 72 ชั่วโมง

ในส่วนของบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายฉบับนี้ ประกอบด้วย

มาตรา 9 ผู้ใดเปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมีได้มีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้องหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้หรือยืมใช้เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตน ทั้งนี้ โดยประการที่รู้หรือควรรู้ว่า จะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 10 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา โฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ เพื่อให้มีการซื้อ ขาย ให้เช่า หรือให้ยืม บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 200,000 - 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 11 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา โฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ เพื่อให้มีการซื้อหรือขายเลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งลงทะเบียนผู้ให้บริการในนามของบุคคลหนึ่งบุคคล

ได้แล้ว แต่ไม่สามารถระบุตัวผู้ให้บริการได้ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 2 ปี ถึง 5 ปี หรือปรับตั้งแต่ 200,000 - 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อขัดข้อง ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 เมื่อพิจารณา บทนิยามคำว่า “อาชญากรรมทางเทคโนโลยี” ตามมาตรา 3 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ซึ่งบัญญัติว่า

“อาชญากรรมทางเทคโนโลยี” หมายความว่า การกระทำหรือพยายามกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน บุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือโดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลอื่นเสียหาย หรือกระทำความผิดฐานฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ”

จากคำนิยามดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การกระทำที่ถือเป็น “อาชญากรรมทางเทคโนโลยี” ตามพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้แก่

(1) การกระทำหรือพยายามกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อฉ้อโกง กรรโชก หรือเอาทรัพย์สิน บุคคลหนึ่งบุคคลใด

หมายถึงการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่ผู้กระทำความผิดมีเจตนาพิเศษเพื่อฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน บุคคลหนึ่งบุคคลใด

(2) การกระทำหรือพยายามกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ โดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลอื่นเสียหาย

กล่าวคือ แม้การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 จะไม่ได้มีเจตนาประสงค์ต่อทรัพย์สินหรือประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน แต่หากกระทำโดยประการที่น่าจะทำให้บุคคลอื่นเสียหาย ก็ถือเป็น “อาชญากรรมทางเทคโนโลยี”

(3) การกระทำความผิดฐานฉ้อโกง กรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สิน โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือ

ซึ่งคำว่า “ระบบคอมพิวเตอร์” มีบทนิยามในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ว่าหมายความว่า อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยได้มีการกำหนดคำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใด และแนวทางปฏิบัติงานให้อุปกรณ์หรือชุดอุปกรณ์ ทำหน้าที่ประมวลผลข้อมูลโดยอัตโนมัติ

เมื่อพิจารณาจากบทนิยามดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชกำหนด ดังนี้

(1) ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้มีการดำเนินการในเรื่องพ่นออนไลน์ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งความผิดหลักของพ่นออนไลน์ จะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ซึ่งเห็นว่า ยังไม่ถือเป็นความผิดตามพระราชกำหนดฉบับนี้ หากจะเข้ามาตรการดำเนินการตามมาตรา 6 จึงไม่อาจกระทำได้

(2) การดำเนินการตามมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ซึ่งได้มีการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฯ ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2566 ซึ่งเป็นการแสดงความเห็นชอบร่วมกันของหน่วยงานทั้ง 5 หน่วยงาน เกี่ยวกับการกำหนดระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่เกี่ยวข้องในระหว่างสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ ที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 4 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 โดยดำเนินการผ่านระบบ central fraud registry (CFR) ซึ่งพัฒนาโดยบริษัท เนชั่นแนลไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด (NITMX) นั้น ยังเป็นไปด้วยความล่าช้า ยังไม่สามารถเชื่อมโยงระบบได้

(3) ตามมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ซึ่งบัญญัติให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มีอำนาจสั่งให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น หรือผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นในการสืบสวนสอบสวน เช่น ข้อมูลการลงทะเบียนผู้ใช้งานหรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในระหว่างการพัฒนาระบบ Numbering Audit ของสำนักงาน กสทช. เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลกับผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ค่ายต่าง ๆ ยังเป็นไปด้วยความล่าช้า ปัจจุบันยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบได้ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวน

กรมสอบสวนคดีพิเศษ เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์ในด้านกฎหมาย ดังนี้

(1) การแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 โดยกำหนดความชัดเจนในการกระทำความผิดร้ายแรง ว่ามีความหมายถึงความผิดฐานใด ลักษณะใดบ้าง และสมควรครอบคลุมไปถึงความผิดในลักษณะของแก๊งคอลเซ็นเตอร์เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่า กรณีแก๊งคอลเซ็นเตอร์เป็นการกระทำความผิดร้ายแรงและอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยควรเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 กับเครือข่ายและผู้ให้การสนับสนุนด้วย

(2) การแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนของความผิดฐานฉ้อโกง การฉ้อโกงโดยแสดงตนเป็นผู้อื่น หรือการฉ้อโกงประชาชน ให้มีกรณีความผิดฐานฉ้อโกงในรูปแบบแก๊งคอลเซ็นเตอร์หรือการฉ้อโกงที่ใช้เทคโนโลยีช่วยในการกระทำความผิด โดยสมควรเป็นความผิดที่กำหนดอัตราโทษที่สูงให้เหมาะสมกับลักษณะการกระทำความผิด เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะความร้ายแรงของการกระทำความผิดของแก๊งคอลเซ็นเตอร์

อีกทั้งการกระทำความผิดของแก๊งคอลเซ็นเตอร์เป็นภัยต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศมูลค่ามหาศาล แต่กลับเป็นความผิดที่สามารถยอมความได้โดยมีอายุความเพียง 3 เดือนเท่านั้น จึงเห็นว่าการแก้ไขบทบัญญัติในการกระทำความผิดฐานฉ้อโกง เกี่ยวกับการหลอกลวงทางโทรศัพท์ (แก๊งคอลเซ็นเตอร์) ให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดินที่ไม่สามารถยอมความได้

(3) ควรแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 การเจรจาวิภาคีเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา หรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในกรณีแก๊งคอลเซ็นเตอร์ที่มักตั้งสำนักงานหรือแก๊งในต่างประเทศ เพื่อล่อลวงเหยื่อ

เนื่องจากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติส่งผลกระทบต่อทุกประเทศ แต่การปราบปรามสามารถทำได้เพียงผู้ร่วมกระทำผิดในระดับปฏิบัติการหรือในระดับล่าง โดยไม่สามารถติดตามจับกุมผู้กระทำความผิดที่แท้จริง ซึ่งรวมถึงการกระทำของตัวการ ผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หากจะนำตัวผู้กระทำผิดนั้นมาดำเนินคดีในประเทศไทยได้ จะต้องมีการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยควรปรับปรุงกฎหมายภายใน และกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อให้สามารถนำมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินคดีกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะ ในฐานะผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดกับองค์กรอาชญากรรม กรณีแก๊งคอลเซ็นเตอร์ได้ โดยการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดความผิดที่ประเทศไทยจะสามารถร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้จะต้องเป็นความผิดที่สามารถลงโทษตามกฎหมายของประเทศไทยได้อย่างน้อย 1 ปี อาจมีปัญหาในการตีความ จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความชัดเจนสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 โดยการเพิ่มขอบเขตอำนาจในการพิจารณาส่งผู้ร้ายข้ามแดนในมาตรา 7 วรรคแรก เป็น “ความผิดที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ต้องเป็นความผิดตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ หรือเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา” ซึ่งกฎหมายของประเทศผู้ร้องขอและกฎหมายไทยกำหนดให้เป็นความผิดอาญาซึ่งมีโทษประหารชีวิต หรือมีโทษจำคุก หรือโทษจำกัดเสรีภาพในรูปแบบอื่นตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นความผิดที่ได้กำหนดไว้ในหมวดเดียวกัน หรือเรียกชื่อความผิดเป็น อย่างเดียวกันของทั้งสองประเทศหรือไม่ก็ตาม

(4) ควรมีกฎหมายรูปแบบพิเศษ (Sui Generis) เพื่อใช้ในการป้องกันและปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์ หรือการกระทำอันมีลักษณะเดียวกับแก๊งคอลเซ็นเตอร์โดยเฉพาะ ซึ่งกฎหมายรูปแบบพิเศษในกรณีนี้จะต้องตามทันคนร้ายที่ใช้เทคโนโลยีที่มีลักษณะเป็นพลวัต และที่สำคัญจะต้องมีบทกำหนดโทษที่สูง และได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดในลักษณะนี้

ในส่วนของการกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ดใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตน ในการลงทะเบียนซิมการ์ดในร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. นี้ ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ (กรมสอบสวนคดีพิเศษ)

4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4.1) กระทรวงที่รับผิดชอบควรแก้ไขเรื่องนี้ให้ได้อย่างจริงจัง ต้องบังคับไม่ให้บริษัทขนส่งพัสดุทั้งหลายเปิดเผยข้อมูลของลูกค้าโดยเด็ดขาดและมีความผิด

4.2) กรณีพบว่าบุคคลใดเปิดซิมการ์ดจำนวนมากและนำไปหลอกลวงประชาชน ควรระงับซิมการ์ดทั้งหมดที่บุคคลนั้นครอบครอง หากต้องการเปิดซิมการ์ดอีกครั้งต้องมีหนังสือรับรองจากศาลและเปิดได้ 1 หมายเลขเท่านั้น

4.3) ควรกำหนดโทษให้หนักสำหรับผู้ให้บริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายซิมการ์ด และควรกำหนดเพดานการซื้อซิมการ์ด เนื่องจากปัจจุบันผู้ให้บริการจำหน่ายซิมการ์ดให้กับลูกค้ารายใหญ่ในจำนวนมาก และมีการละเลยระเบียบการลงทะเบียน

4.4) ปัจจุบันไม่มีกฎหมายใดบังคับใช้กับผู้ให้บริการ จึงทำให้ภาระนี้ตกอยู่กับประชาชน และประชาชนต้องมียกจ่ายเพิ่มมากขึ้นให้แก่ผู้ให้บริการโดยประชาชนไม่สามารถเลือกใช้บริการใด ๆ ได้เลย

4.5) ควรติดตามเงินคืน อย่าให้โจรมีรายได้ ตำรวจและเจ้าหน้าที่ไม่ควรเกียจคร้าน และทำงานตรงไปตรงมา

4.6) องค์การที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะเบอร์โทรศัพท์ ควรมีมาตรการหรือระบบที่จะทำให้บุคคลอื่นเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลได้ยาก และให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ให้หลงเชื่อแก๊งคอลเซ็นเตอร์ เช่น โฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์ หรือ SMS เป็นต้น

4.7) กฎหมายควรครอบคลุมถึงธนาคารและตัวกลางที่ทำให้เกิดการโอนเงินได้ง่ายจนเกินไป ธนาคารควรมีส่วนรับผิดชอบหรือรับโทษด้วย เพราะถือว่าผ่านการอนุมัติจากธนาคารได้ง่าย ธนาคารมีข้อมูลอยู่แล้วว่าบัญชีไหนเข้าข่ายโกง

4.8) เห็นควรกำหนดในการเข้าถึงหรือใช้ซิมการ์ดในแต่ละบุคคลไม่เกิน 2 เบอร์ หากมีการยกเลิกเปลี่ยนแปลงจะต้องดำเนินการให้เป็นลายลักษณ์อักษรให้ถูกต้อง

4.9) ทำไมระบบโทรศัพท์ไร้สายไม่สามารถบล็อกเบอร์ต่างประเทศ หรือ vpc call ได้ทั้ง ๆ ที่ควรทำได้ และเบอร์ที่มีการโทรติดต่อแบบแปลก ๆ ควรมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุการณ์เร่งด่วนอื่น ๆ เช่น อุบัติเหตุ หรือการติดต่อกลับจากบริษัทของญาติที่ไปทำงานต่างประเทศ หรือการติดต่อจากบริษัทจัดหางาน จะแก้ไขอย่างไร

4.10) ซิมการ์ด รวมถึง eSIM หากมีกฎหมายอื่นบังคับเอาผิดได้ ก็ไม่ควรมีกฎหมายเพิ่มเติม หรือหากต้องการกำกับดูแลผู้ให้บริการก็ควรเป็นหน้าที่ของ กสทช.

4.11) ควรเพิ่มเติม eSIM (embedded SIM) หรือเทคโนโลยีอื่นใดในบทนิยาม “ซิมการ์ด” ตามร่างมาตรา 4 เพื่อให้ครอบคลุมกับรูปแบบซิมการ์ดในปัจจุบัน และตามร่างมาตรา 7 (1) ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าไม่รวมถึงกรณีผู้ให้บริการหรือตัวแทนจำหน่าย ซึ่งรับ จัดหา ครอบครองซิมการ์ดเพื่อจำหน่าย (เว็บไซต์)

4.12) ความเห็นและข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

(1) ข้อสังเกตในการกำหนดนิยามตามร่างมาตรา 4

ก. “ซิมการ์ด” - ปัจจุบันซิม (Subscriber Identity Module - SIM) มีทั้งในลักษณะซิมการ์ดตามนิยามใน (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ และในลักษณะ embedded SIM (eSIM) ซึ่งซิมทั้งสองประเภทสามารถใช้บริการโทรคมนาคมเหมือนกัน จึงอาจมีโอกาสในการถูกนำไปใช้กระทำความผิดเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงเห็นควรปรับปรุงนิยาม “ซิมการ์ด” ให้ครอบคลุมกรณี eSIM ด้วย

ข. “ยืนยันตัวตน” - สำนักงาน กสทช. ไม่มีความเห็นแย้งต่อนิยามคำนี้ อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อกำหนดเรื่องการยืนยันตัวตนตามร่างมาตรา 7 และร่างมาตรา 13 ว่าอาจก่อให้เกิด

ประเด็นในทางปฏิบัติเนื่องจาก “การยืนยันตัวตน” ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในปัจจุบันมีการดำเนินการเฉพาะกรณีและเฉพาะกลุ่มผู้ให้บริการ/เลขหมายเท่านั้น กล่าวคือ

- กรณีประกาศ กสทช. เรื่อง การยืนยันตัวตนและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2567) กำหนดให้ผู้ให้บริการดำเนินการให้ผู้ลงทะเบียนเฉพาะประเภทบุคคลธรรมดาที่มีเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวนตั้งแต่ 6 เลขหมายขึ้นไปต่อหนึ่งผู้ให้บริการมายืนยันตัวตนและสถานการณใช้งานเลขหมายดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด โดยอ้างอิงข้อมูลผู้ให้บริการ ณ ช่วงเวลาที่ประกาศมีผลบังคับใช้ ซึ่งเป็นมาตรการเฉพาะที่มีผลกับผู้ให้บริการกลุ่มหนึ่ง ณ ช่วงเวลานับจากวันที่ประกาศฯ มีผลใช้บังคับ มีจำนวนเลขหมายที่เข้าข่ายต้องยืนยันตัวตนประมาณ 9 ล้านเลขหมาย (จากจำนวนเลขหมายที่มีผู้ให้บริการรวมทั้งสิ้น 121 ล้านเลขหมายในช่วงเวลาเดียวกัน)

- กรณีเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีพฤติกรรมการใช้งานตามที่ศูนย์ปฏิบัติการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ (ADC) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กำหนดให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ระบับบริการเนื่องจากสงสัยว่าอาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เมื่อผู้ให้บริการได้ยืนยันตัวตนกับผู้ให้บริการแล้วก็จะสามารถกลับมาใช้งานเลขหมายได้ตามปกติต่อไป

ดังนั้น เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ผ่านการยืนยันตัวตนแล้วจึงเป็นส่วนน้อยของเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่มีการใช้งานทั้งหมด

(2) ร่างมาตรา 5 สำนักงาน กสทช. เห็นด้วยในหลักการ

(3) ร่างมาตรา 6 สำนักงาน กสทช. เห็นด้วยในหลักการ

(4) ร่างมาตรา 7 สำนักงาน กสทช. มีความเห็น ดังนี้

ก. “ซิมการ์ดซึ่งมิได้ลงทะเบียน” หมายความว่า ยังไม่เปิดใช้งาน โอกาสที่ซิมการ์ดดังกล่าวจะถูกนำไปใช้ก่ออาชญากรรมจึงยังไม่เกิดขึ้น การกำหนดให้สันนิษฐานว่าการถือครองซิมการ์ดที่ยังมิได้ลงทะเบียนเข้าข่ายมีเจตนากระทำความผิดอาจก่อให้เกิดปัญหากับกลุ่มตัวแทนจำหน่ายหรือผู้ที่ประกอบอาชีพจำหน่ายซิมการ์ดทั่วไป ซึ่งอาจรับซิมการ์ดจากตัวแทนจำหน่ายมาขายอีกทอดหนึ่ง โดยกลุ่มดังกล่าวจะต้องมีการจัดเก็บสำรองซิมการ์ดเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า

ข. ซิมการ์ดที่ผลิตเข้าสู่ช่องทางจำหน่ายแล้วจะมีการกำหนดอายุไว้ (เช่น ต้องเปิดใช้งานภายใน 1 ปี) ผู้ที่ขายซิมการ์ดจำนวนหนึ่งจึงอาจลงทะเบียนเปิดใช้งานซิมการ์ดไว้เพื่อมิให้ซิมหมดอายุ ซึ่งสิ่งที่พึงกระทำ คือ หากมีการจำหน่ายซิมการ์ดนั้นควรต้องดำเนินการแก้ไขข้อมูลผู้ลงทะเบียนเป็นข้อมูลผู้ซื้อซิมการ์ดดังกล่าว

ค. การกำหนดพฤติกรรมการถือครองซิมการ์ดที่ไม่ได้ลงทะเบียนในชื่อตนเอง ตั้งแต่ 6 ซิมขึ้นไปตามข้อ (1) ของร่างมาตรา 7 วรรคสอง อาจทำให้มีฉฉาซิมมีการปรับพฤติกรรมตามข้อกฎหมายดังกล่าว โดยจัดหาซิมการ์ดจากบุคคลรายย่อยที่หลากหลายเพื่อนำมาใช้ก่ออาชญากรรม ดังนั้น จึงเห็นควรกำหนดกรอบของพฤติกรรมที่เข้าข่ายผู้ต้องสงสัยกระทำความผิดเกี่ยวกับการรับ จัดหา หรือถือครองซิมการ์ด ที่มีเจตนาใช้ซิมการ์ดในการกระทำความผิด ให้มีการสันนิษฐานจากพฤติกรรม (1) การถือซิมการ์ดที่เปิดใช้งานแล้วที่ไม่ได้ลงทะเบียนในชื่อของตน (โดยไม่จำกัดจำนวน) (2) การถือครองซิมการ์ดที่มีการใช้

ในการกระทำความผิด (ไม่ว่าเลขหมายนั้นจะลงทะเบียนในชื่อบุคคลใดก็ตาม) และ (3) การจัดหาซิมการ์ดที่ได้ลงทะเบียนเปิดใช้งานไว้แล้ว (ไม่ว่าจะในชื่อตนเองหรือชื่อบุคคลอื่น) โดยไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลผู้รับซิมการ์ดและเปลี่ยนแปลงข้อมูลผู้ลงทะเบียนซิมการ์ดเป็นข้อมูลผู้รับซิมการ์ดนั้น ๆ

ง. ในวรรคสามของร่างมาตรา 7 เห็นควรกำหนดเพิ่มเติมเงื่อนไขของผู้ที่เข้าข่ายไม่มีความผิดตามร่างมาตรานี้เพิ่ม ได้แก่ ผู้ที่ครอบครองซิมการ์ดซึ่งเคยถูกใช้กระทำความผิด แต่ได้ผ่านกระบวนการนำเลขหมายหมุนเวียนออกให้บริการของผู้ให้บริการแล้ว (กรณีเลขหมาย reuse ซึ่งอาจเคยถูกใช้กระทำความผิดจากนั้นเลิกใช้งาน โดยผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่นำไปผ่านขั้นตอนการพักใช้เลขหมายหรือ quarantine เป็นเวลาอย่างน้อย 45 วัน จากนั้นนำเลขหมายออกให้บริการอีกครั้งหนึ่ง)

(5) ร่างมาตรา 8 สำนักงาน กสทช. ไม่มีความเห็นแย้ง

(6) ร่างมาตรา 9 สำนักงาน กสทช. ไม่แสดงความเห็น

(7) ร่างมาตรา 10 สำนักงาน กสทช. ไม่มีความเห็นแย้ง

(8) ร่างมาตรา 11 สำนักงาน กสทช. เห็นด้วยในหลักการ

(9) ร่างมาตรา 12 สำนักงาน กสทช. ไม่แสดงความเห็น

(10) ร่างมาตรา 13 สำนักงาน กสทช. มีความเห็นว่า ร่างมาตรานี้อาจทำให้เกิดประเด็นในทางปฏิบัติ (ตามความเห็นต่อร่างมาตรา 4 ข้างต้น เกี่ยวกับนิยาม “ยืนยันตัวตน”) และอาจไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดร่างมาตรานี้

(11) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

ก. เพื่อให้การบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีในลักษณะแก๊งคอลเซ็นเตอร์ของประเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ สำนักงาน กสทช. ขอเรียนว่า ปัจจุบันกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม อยู่ระหว่างการจัดทำ (ร่าง) พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการศึกษาการบังคับใช้และแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ได้มีการจัดทำ (ร่าง) พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. เพื่อใช้แทน (ร่าง) พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งในกรณีหลัง สำนักงาน กสทช. ได้เข้าร่วมประชุมให้ความเห็นต่อ (ร่าง) พระราชกำหนดดังกล่าวแล้ว จำนวน 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2567 และ 12 กันยายน 2567 โดย (ร่าง) พระราชกำหนดทั้งสองฉบับ และ (ร่าง) พระราชบัญญัติฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ใกล้เคียงกันมาก และมีสาระสำคัญบางส่วนที่สามารถเทียบเคียงกันได้

ข. ปัญหาอาชญากรรมทางเทคโนโลยีเกิดขึ้นได้ในรูปแบบช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลาย โดยสำหรับการติดต่อทางโทรศัพท์มีทั้งบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการโทรศัพท์ประจำที่ จึงอาจพิจารณาปรับปรุงให้ (ร่าง) พระราชบัญญัติมีสาระสำคัญครอบคลุมถึงการติดต่อสื่อสารในรูปแบบอื่นด้วยนอกเหนือจากเฉพาะกรณีซิมการ์ดของโทรศัพท์เคลื่อนที่ (**สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)**)

4.13) คิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. ดังนี้

(1) ความเห็นของบริษัท โทร มูฟวี่ ต่อร่างมาตรา 4

ก. การกำหนดนิยาม “ซิมการ์ด”

“ซิมการ์ด” หมายความว่า แผงวงจรรวมสำหรับบันทึกเลขประจำตัวสากลสำหรับผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่”

จากคำนิยามดังกล่าว บริษัทฯ มีความเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

- ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) เรื่อง การลงทะเบียนและจัดเก็บข้อมูลผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีการใช้คำว่า “ซิม” โดยไม่ได้ใช้คำว่า “ซิมการ์ด” อีกทั้งยังไม่มีนิยามไว้โดยเฉพาะ ซึ่งในประกาศฯ กสทช. ดังกล่าว ใช้คำที่เกี่ยวข้องกับการลงทะเบียนว่าเป็นการ “ลงทะเบียนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่”

- ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การยืนยันตัวตนและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งเป็นประกาศที่ออกมาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การยืนยันตัวตนและข้อมูลของผู้ใช้บริการก็มีได้ใช้คำว่า “ซิม” หรือ “ซิมการ์ด” เช่นกัน แต่ใช้คำว่า “เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่”

- ทั้งนี้ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ นิยามของคำว่า “ยืนยันตัวตน” กลับไม่ได้ใช้คำว่า “ซิมการ์ด” แต่ใช้คำว่า “เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่” เพื่อสื่อสารว่า การยืนยันตัวตนเพื่อแสดงตนเพื่อยืนยันว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ลงทะเบียนใช้งานเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ และไปกำหนดคำนิยามเพื่อคำว่า “ลงทะเบียนซิมการ์ด” ที่หมายความว่า การลงทะเบียนด้วยข้อมูลส่วนบุคคลกับผู้ให้บริการในการใช้งานเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่

บริษัทฯ มีข้อเสนอแนะว่า เพื่อมิให้เกิดความสับสนและเป็นสร้างคำนิยามใหม่โดยไม่จำเป็น รวมทั้งเพื่อให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายเฉพาะทางด้านโทรคมนาคมที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงควรใช้คำว่า “เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่” แทนคำว่า “ซิมการ์ด” โดยแก้ไขชื่อพระราชบัญญัติ และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ใช้คำว่า “ซิมการ์ด” เป็นคำว่า “เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่” แทน

ข. การกำหนดนิยาม “ผู้ให้บริการ”

“ผู้ให้บริการ” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคมที่ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ รวมถึงผู้จำหน่ายที่ได้รับแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากผู้ให้บริการ เพื่อให้บริการจัดจำหน่ายซิมการ์ด ทำการตลาด ตลอดจนแสดงสัญลักษณ์ทางการค้าของผู้ให้บริการนั้น ๆ หรือตัวแทนผู้ให้บริการ หรือจุดให้บริการที่ผู้ให้บริการกำหนดให้ดำเนินการลงทะเบียน พิสูจน์ และยืนยันตัวตนแทนผู้ให้บริการ”

จากคำนิยามดังกล่าว บริษัทฯ มีความเห็นและข้อสังเกต ดังนี้

- บริษัทฯ ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับนิยามของคำว่า “ผู้ให้บริการ” ว่าเป็นการนำนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การลงทะเบียนและจัดเก็บข้อมูลผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ มาประยุกต์รวมกับนิยามของ “จุดให้บริการ” ตามประกาศ กสทช. ฉบับเดียวกัน ซึ่งทำให้มีความหมายกว้างและยากต่อการพิจารณา (ว่าผู้จำหน่ายที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือตัวแทนจะต้องมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวการมากเพียงใดจึงจะถือว่าเป็นตัวแทนได้ และบุคคลที่เป็นตัวการต้องร่วมรับผิดชอบหรือไม่

อย่างไร หากพิสูจน์ได้ว่าตัวการไม่ได้มีส่วนร่วมในการกระทำ) เมื่อประกอบกับการกำหนดเงื่อนไขในเรื่องของความรับผิดทางแพ่งและอาญาของผู้ให้บริการที่ไม่ชัดเจนตามมาตรา 5 และมาตราอื่น ๆ ทำให้ยากที่จะหยั่งรู้ได้ว่าความรับผิดของแต่ละบุคคล/นิติบุคคลที่ถือว่าเป็น “ผู้ให้บริการ” ตามข้อนี้ เป็นอย่างไร ซึ่งควรมีการปรับให้ชัดเจนควบคู่ไปกับเงื่อนไขความรับผิด (ซึ่งจะพิจารณาต่อไปในมาตรา 5)

- บริษัทฯ เห็นว่าควรตีความนิยามคำว่า “ผู้ให้บริการ” ให้ชัดเจนว่าจุดตัดของผู้ให้บริการที่เป็น mobile operator ที่รับใบอนุญาต และตัวแทนในลำดับชั้นต่าง ๆ แยกจากกันอย่างไร เพื่อช่วยบริษัทในอนาคตหากตัวแทนมีการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางการลงทะเบียนจนมีปัญหา เพื่อสามารถมีจุดตัดความรับผิดของบริษัทและตัวแทนต่าง ๆ ได้ชัดเจน

ค. การกำหนดนิยาม “ผู้ใช้บริการ”

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า ผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั้งการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในลักษณะที่เรียกเก็บเงินล่วงหน้า และลักษณะที่เรียกเก็บเงินภายหลังจากการใช้บริการที่เปิดซิมการ์ดใหม่ ทั้งนี้ ให้หมายความรวมถึงผู้ใช้บริการที่แจ้งความประสงค์ขอเปลี่ยนซิมการ์ด หรือเปิดซิมการ์ดเพิ่มเติม โดยใช้เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่เดิมกับผู้ให้บริการรายเดิม”

จากคำนิยามดังกล่าว บริษัทฯ มีความเห็นว่า ส่วนนี้มีการนำนิยาม “ผู้ใช้บริการ” ตามประกาศ กสทช. เรื่อง การลงทะเบียนและจัดเก็บข้อมูลผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่มาใช้ แต่แก้คำแรกจาก “ผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่....” เป็น “ผู้ลงทะเบียนใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่....” แต่ในขณะที่ประกาศ กสทช. ข้างต้นกำหนดนิยามของ “ผู้ลงทะเบียน” ไว้แยกต่างหากจากผู้ให้บริการ เพื่อแบ่งแยก “ผู้ใช้บริการ” ออกจาก “ผู้ลงทะเบียน” ซึ่งอาจเป็นคนละคนกันได้ เช่น กรณีนิติบุคคลหรือผู้ลงทะเบียนไม่ใช่ผู้ใช้บริการเอง

บริษัทฯ มีข้อเสนอแนะว่า การนำนิยามของทั้งสองคำมาผสมรวมกันไว้ในคำเดียว จะสร้างความสับสนในการตีความและใช้งานในอนาคต เพื่อให้เกิดความชัดเจนเห็นควรกำหนดแยกทั้งสองคำออกจากกัน เนื่องจากในทางปฏิบัติผู้ใช้บริการจริงกับผู้ลงทะเบียนซึ่งเป็นคู่สัญญาโทรคมนาคมกับผู้ให้บริการ อาจเป็นคนละคนกัน หรือคนเดียวกันก็ได้

ง. การกำหนดนิยาม “ยืนยันตัวตน”

“ยืนยันตัวตน” หมายความว่า การแสดงตนของผู้ใช้บริการต่อผู้ให้บริการ โดยยืนยันว่าบุคคลนั้นยังคงเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ลงทะเบียนในการใช้งานเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ให้บริการโดยผู้ให้บริการดังกล่าว พร้อมทั้งยืนยันว่าบุคคลผู้ลงทะเบียนนั้นเป็นผู้รับผิดชอบการใช้บริการของผู้ใช้บริการต่อเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่ได้ลงทะเบียนไว้ในนามของผู้ลงทะเบียน”

จากคำนิยามดังกล่าว บริษัทฯ มีความเห็นว่า ส่วนนี้นำนิยามของคำว่า “ยืนยันตัวตน” ของประกาศ กสทช. เรื่อง การยืนยันตัวตนและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ มาใช้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเข้าใจคลาดเคลื่อน เนื่องจากการยืนยันตัวตนตามประกาศฯ นี้หมายถึง กรณีที่มีการลงทะเบียนเป็นผู้ใช้บริการแล้วแต่กำหนดให้มีการมายืนยันตัวตนอีกรอบ เพื่อแสดงว่าบุคคลที่ลงทะเบียนมีความสัมพันธ์กับการใช้งานเลขหมายนั้น ๆ อยู่จริง ถ้อยคำในนิยามจึงเขียนทำนองว่า ผู้ใช้บริการต้องมายืนยันตัวตนอีกครั้งว่ายังเป็นผู้ใช้งานเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่อยู่ ในขณะที่

ร่างพระราชบัญญัตินี้คาดว่าประสงคที่จะให้หมายรวมทั้งสองกรณี คือ (1) การลงทะเบียนเป็นผู้ให้บริการตั้งแต่แรก และ (2) การยืนยันตัวตนซ้ำหากถือครองเลขหมายมากพอที่จะเข้าเงื่อนไขที่ต้องยืนยันตัวอีกครั้ง ดังนั้นการนำนิยามของประกาศดังกล่าวมาใช้ในร่างพระราชบัญญัตินี้จึงไม่ถูกต้องและสร้างความสับสนว่าสรุปแล้วร่างพระราชบัญญัตินี้ต้องการให้ครอบคลุมถึงส่วนใด

บริษัทฯ มีข้อเสนอแนะว่า ควรอ้างอิงการลงทะเบียนเป็นผู้ให้บริการ/การยืนยันตัวตนตามประกาศ กสทช. ที่มีอยู่แล้ว โดยไม่ต้องมีคำนิยามใหม่ให้สับสน และนำมาซึ่งปัญหาการตีความคำนิยาม

(2) ความเห็นของบริษัท โทร มูฟวี่ ต่อร่างมาตรา 5

“มาตรา 5 ผู้ให้บริการมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ให้บริการในการลงทะเบียนซิมการ์ด ทั้งกรณีที่ผู้ใช้ซิมการ์ดเองในฐานะที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือในฐานะที่เป็นนิติบุคคล

หากเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ดเนื่องจากความผิดพลาดของผู้ให้บริการที่ไม่ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ และยืนยันตัวตนของผู้ให้บริการ และก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือความเสียหายต่อบุคคลอื่น เมื่อได้รับการพิสูจน์แล้วว่า ซิมการ์ดนั้นได้ถูกใช้หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด หรือก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือความเสียหายต่อบุคคลอื่นในภายหลัง ผู้ให้บริการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น”

บริษัทฯ มีความเห็นต่อร่างมาตรา 5 ดังนี้

ก. มาตรา 5 วรรคแรก หน้าที่ของผู้ให้บริการในการตรวจสอบการลงทะเบียนส่วนนี้ไม่มีการกำหนดรายละเอียดใดเพิ่มเติมจากประกาศ กสทช. /เงื่อนไขใบอนุญาตฯ และไม่ได้กำหนดให้องค์กร/รัฐมนตรีที่รักษาการตามกฎหมายนี้มีอำนาจในการกำหนดรายละเอียดแต่ประการใด จึงเข้าใจได้ว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ฉบับนี้ไม่ได้ประสงค์จะให้มีการออกกฎระเบียบแนวทางใด ๆ ในการลงทะเบียนหรือยืนยันตัวตนเพิ่มไปจากที่ กสทช. ได้ออกมาแล้ว จึงสามารถคงข้อความเดิมไว้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากไม่มีผลกระทบต่อหลักเกณฑ์ การปฏิบัติ หรือกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ข. มาตรา 5 วรรคสอง ส่วนนี้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ให้บริการต้องรับผิดชอบทางแพ่งในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด หากเหตุดังกล่าวเกิดจากความผิดพลาดของผู้ให้บริการที่ไม่ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ให้บริการ โดยบริษัทฯ มีความเห็น ดังนี้

- เป็นมาตราเดียวที่ระบุเงื่อนไขความรับผิดทางแพ่งไว้โดยเฉพาะ โดยบังคับกับ “ผู้ให้บริการ” (ซึ่งรวมร้านค้าตัวแทนที่ทำหน้าที่ในการลงทะเบียนด้วย) ในขณะที่มาตราอื่นกำหนดความผิดอาญาไว้

- เงื่อนไขในความรับผิด ไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า ใครมีหน้าที่ต้องพิสูจน์ว่าซิมการ์ดถูกใช้หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด แต่จากบริบทของทั้งมาตราเข้าใจได้ว่าหมายถึงผู้เสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด แปลว่า ผู้เสียหายที่ถูกหลอกลวงและเสียทรัพย์สินสามารถฟ้องผู้ให้บริการได้โดยตรงเพื่อเรียกร้องค่าเสียหายทางแพ่ง

- คำว่า “ผู้ให้บริการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น” ไม่ได้ระบุว่าผู้ให้บริการเฉพาะผู้รับใบอนุญาตหรือตัวแทนในการลงทะเบียนเลขหมายด้วย และไม่ได้ระบุสัดส่วนของความรับผิด ไม่ได้ระบุว่าผู้รับใบอนุญาตฯ จะต้องร่วมรับผิดกับตัวแทนด้วยหรือไม่

- ถ้อยคำว่า “ความเสียหายต่อบุคคลอื่นในภายหลัง” เป็นถ้อยคำที่ไม่ชัดเจนและไม่ควรถูกระบุเป็นเงื่อนไขในความรับผิด เนื่องจากไม่อาจทราบขอบเขตทั้งหลักเกณฑ์ จำนวนเงิน และเวลาได้

- การกำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการไว้กว้าง ๆ ในมาตรา 5 วรรคแรก และกำหนดให้ต้องรับผิดชอบเต็มจำนวนในความผิดพลาด ซึ่งไม่ว่าจะน้อยหรือมากแค่ไหนก็ตาม ไม่เป็นธรรมกับผู้ให้บริการ และอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนร้าย รวมถึงพฤติกรรมของผู้ใช้บริการด้วย ดังนี้ (1) หากมีการกำหนดให้ผู้ให้บริการต้องรับผิดชอบเต็มจำนวนโดยมีเงื่อนไขกว้าง ๆ เช่นนี้ ผู้ใช้บริการจะปล่อยปละละเลยไม่พยายามที่จะป้องกันเหตุ และไม่ต้องรับผิดชอบต่อสิทธิหน้าที่และทรัพย์สินของตนเองเลย หลายกรณีความเสียหายอาจเกิดจากการขาดองค์ความรู้รวมถึงความประมาทเลินเล่อของผู้เสียหายเองด้วย กฎหมายไม่ควรสร้างมาตรฐานที่ต่ำให้แก่ประชาชนในการที่จะตระหนักรู้และเรียนรู้ในการป้องกันสิทธิของตนเอง และ (2) หากกฎหมายเปิดช่องให้ผู้ให้บริการต้องรับผิดชอบอย่างกว้างขวางและเต็มจำนวนเช่นนี้ คนร้ายสามารถฉวยโอกาสนี้ในการสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ให้บริการได้โดยการสร้างสถานการณ์ให้มีผู้ถูกหลอกลวงขึ้นมาเอง และให้ผู้ถูกหลอกลวงปลอมดังกล่าวเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้ให้บริการ

บริษัท โทร มูฟฯ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ควรมีการแก้ไขร่างมาตรา 5 วรรคสองใหม่ทั้งหมด กรณีนี้ควรพิจารณาหาแนวทางที่ชัดเจนในการกำหนดเงื่อนไขความรับผิด หรือหาแนวทางอื่นในการดำเนินการมากกว่าการผลักภาระทั้งหมดให้กับผู้ให้บริการโดยเงื่อนไขที่ไม่ชัดเจน

- หากวัตถุประสงค์หลักการของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ การนำแนวทางของกฎหมายของสิงคโปร์ในเรื่อง Shared Responsibility Framework มาใช้ กรณีนี้ ควรจะต้องมีการศึกษากฎหมายของสิงคโปร์อย่างเป็นระบบก่อน เนื่องจากกฎหมายของสิงคโปร์กำหนดเงื่อนไขและรายละเอียดให้สถาบันการเงินและผู้ให้บริการโทรคมนาคมต้องดำเนินการอย่างชัดเจน โดยในส่วนของผู้ให้บริการเป็นหน้าที่ในการดำเนินมาตรการป้องกัน SMS หากผู้ให้บริการไม่ดำเนินการตามมาตรการใดมาตรการหนึ่งและมีความเสียหายเกิดขึ้น ผู้ให้บริการจึงจะมีความรับผิด แต่ทั้งนี้จะต้องผ่านกระบวนการในการสอบสวนและตรวจสอบที่เป็นระบบและมีเงื่อนไขต่าง ๆ อีกหลายอย่างที่ต้องกำหนด รวมถึงส่วนของสถาบันการเงินด้วย ดังนั้น การระบุให้ผู้ให้บริการมีความรับผิดอย่างเดียวโดยไม่มีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และมาตรการอื่นใดรองรับเลย จะทำให้กฎหมายไม่อาจใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังอาจส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ ตามมาตามที่ได้บรรยายไว้ข้างต้น

(3) ความเห็นของบริษัท โทร มูฟฯ ต่อร่างมาตรา 12

“มาตรา 12 ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกเหนือจากอาญาจักรจะต้องรับโทษในราชอาณาจักร ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(2) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ”

บริษัทฯ มีข้อเสนอแนะว่า ส่วนนี้นำถ้อยคำตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 8 มาใช้ทั้งมาตรา ไม่ควรบัญญัติซ้ำซ้อนกับประมวลกฎหมายอาญา ควรตัดออกทั้งมาตรา

(4) ความเห็นของบริษัท ทูร มูฟฯ ต่อร่างมาตรา 13

“มาตรา 13 ให้การยืนยันตัวตนตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งมีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นการยืนยันตัวตนตามพระราชบัญญัติ”

บริษัทฯ มีความเห็นว่า มาตรา 13 นี้ ระบุให้การยืนยันตัวตนตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ เป็นการยืนยันตัวตนตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยบริษัทฯ เห็นว่า เนื่องจากมีหน่วยงานกำกับทำหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ อยู่แล้ว ไม่ควรให้มีหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้อำนาจโดยตรงในการกำกับกิจการโทรคมนาคมมีอำนาจทำนองเดียวกับ กสทช. ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาในการตีความ ปัญหาในการใช้กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการลงทะเบียนเลขหมาย

บริษัทฯ มีข้อเสนอแนะว่า ควรตัดออกทั้งมาตรา หากร่างพระราชบัญญัตินี้ ประสงค์ที่จะกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งและอาญาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่ในการกระทำความผิดกฎหมายต่าง ๆ ก็ควรระบุเฉพาะเรื่องความผิด โดยไม่ต้องพยายามระบุหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการลงทะเบียนหรือการยืนยันตัวตน ส่วนการลงทะเบียนหรือการยืนยันตัวตน ควรกำหนดให้ใช้ตามที่มีหน่วยงานกำกับดูแลเป็นผู้กำหนด

(5) ความเห็นอื่น ๆ

บริษัท ทูร มูฟฯ เห็นว่า มาตราอื่น ๆ เช่น มาตรา 8 มาตรา 10 และมาตรา 11 มีถ้อยคำบางส่วนที่ค่อนข้างสับสน และไม่อาจหยั่งรู้ได้ว่าผู้ร่างพระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์อะไรในการร่างฯ จึงยังไม่ได้ให้ความเห็น **(บริษัท ทูร มูฟ เอช ยูนิเวอร์แซล คอมมิวนิเคชั่น จำกัด)**

4.14) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีอำนาจควรกำกับดูแลการใช้สัญญาณโทรศัพท์มือถือบริเวณแนวเขตชายแดนที่มีการส่งสัญญาณออกไปเพื่อให้ลูกค้าแนวชายแดนสามารถใช้งานได้โดยใช้ซิมการ์ดของประเทศไทย ซึ่งมีฉาซีพอาจใช้ช่องว่างนี้ ในการตั้งสำนักงานบริเวณแนวเขตชายแดนที่ยังคงมีสัญญาณซิมการ์ดของประเทศไทย ซึ่งทางผู้ให้บริการรายใหญ่ สามารถตรวจสอบข้อมูลการใช้งานที่ผิดปกติได้เช่นกัน **(บริษัท เดอะ ไวท์สเปซ จำกัด หรือ Penguin SIM)**

4.15) ปัจจุบันปัญหาจากแก๊งคอลเซ็นเตอร์ ไม่ได้เกิดจากการใช้ซิมการ์ดแต่เพียงอย่างเดียว แก๊งคอลเซ็นเตอร์สามารถพัฒนารูปแบบและวิธีการหลอกลวงด้วยระบบอื่น ๆ จึงจำเป็นต้องวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา มาตรการป้องกัน แนวทางแก้ไข และมาตรการเยียวยาให้มีความชัดเจน การเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้โดยมุ่งเน้นเฉพาะซิมการ์ดอาจไม่ตอบวัตถุประสงค์ในเชิงป้องกันปัญหาดังกล่าว ควรมุ่งแก้ไขกฎหมายที่มีอยู่ให้ทันสมัยต่อรูปแบบการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยีที่แก๊งคอลเซ็นเตอร์นำมาใช้จะทันต่อสถานการณ์

มากกว่าจะเสนอร่างกฎหมายขึ้นมาใหม่ การที่รัฐออกพระราชกำหนดมาแก้ไขปัญหาเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ จะมีความเหมาะสมกว่า มิเช่นนั้นก็จะเพียงแค่เพิ่มกฎหมายมาอีก 1 ฉบับ แต่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด เพราะมิจฉาชีพได้พัฒนาลักษณะการหลอกลวงไปไกลแล้ว (คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็น และวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน)

ส่วนที่ 3 รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดขึ้นจากร่างกฎหมาย

1. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตรากฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. ฉบับนี้ มีหลักการเพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด เนื่องจาก ปัจจุบันมีการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่า แก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจต่อประชาชนจำนวนมากแล้ว ยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจในภาพรวมระดับประเทศอีกด้วย โดยกลุ่มผู้ก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีดังกล่าวมักเป็นผู้ถือครองซิมการ์ดจำนวนมากและมักเป็นซิมการ์ดที่ใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นเป็นผู้ลงทะเบียนใช้งาน ดังนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ดใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ดหรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ด จึงเป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มีฉ้อโกงใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะและการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. มีดังนี้

1) กำหนดให้ผู้ให้บริการมีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการในการลงทะเบียนซิมการ์ด โดยหากเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ดเนื่องจากความผิดพลาดของผู้ให้บริการที่ไม่ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและยืนยันตัวตนของผู้ใช้บริการ และก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายหรือความเสียหายต่อบุคคลอื่น เมื่อได้รับการพิสูจน์แล้วว่าซิมการ์ดนั้นได้ถูกใช้หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด หรือก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือความเสียหายต่อบุคคลอื่นในภายหลัง ผู้ให้บริการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น (ร่างมาตรา 5)

2) กำหนดให้ผู้มอบซิมการ์ดที่ลงทะเบียนด้วยข้อมูลของตนเองแก่ผู้อื่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนเองลงทะเบียนซิมการ์ด การรับ จัดหา หรือครอบครองซิมการ์ดซึ่งลงทะเบียนโดยใช้ข้อมูลของผู้อื่นหรือซิมการ์ดซึ่งมิได้ลงทะเบียน การกระทำทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับข้อมูลจากซิมการ์ดของผู้อื่น ผู้ให้บริการที่ลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากบุคคลนั้น หรือลงทะเบียนซิมการ์ดโดยใช้ข้อมูลที่รู้ว่าเป็นข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อน ผู้ที่ส่งข้อความที่บิดเบือน หรือเป็นเท็จไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของข้อมูลดังกล่าวแก่บุคคลอื่นผ่านซิมการ์ดโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยทุจริต หรือหลอกลวง และก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้น ผู้ให้บริการที่ให้ความร่วมมือ ยินยอม รู้เห็นเป็นใจให้มีการกระทำความผิด เป็นความผิดและมีโทษ

3) กำหนดให้ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกராชาอาณาจักรและเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทย หรือคนไทยเป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ จะต้องรับโทษในราชอาณาจักร

2. ความสอดคล้องของร่างกฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

“มาตรา 26 การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าว ต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิ และเสรีภาพไว้ด้วย กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง”

“มาตรา 29 บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ใน กฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา ที่กระทำความผิดมิได้ ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษา อันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้มีการหลบหนี ในคดีอาญา จะบังคับให้บุคคลให้การเป็นพยานต่อตนเองมิได้ คำขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลย ในคดีอาญาต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกัน จนเกินควรแก่กรณีมิได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

“มาตรา 36 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ การตรวจ การกัก หรือ การเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ”

“มาตรา 40 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกัน หรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพียงเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น การตรากฎหมาย เพื่อจัดระเบียบการประกอบอาชีพตามวรรคสอง ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติ หรือก้าวก่ายการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษา”

3. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

การกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ด ใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ด หรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ด เป็นมาตรการที่จำเป็นในการป้องกันมิให้มิจฉาชีพใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือที่เรียกว่า แกงคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ และการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

4. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

(1) ประมวลกฎหมายอาญา

“มาตรา 8 ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ

(ก) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ

(ข) ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ

ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิดดังระบุไว้ต่อไปนี้ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร คือ

(1) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 217 มาตรา 218 มาตรา 221 ถึงมาตรา 223 ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา 220 วรรคแรก และมาตรา 224 มาตรา 226 มาตรา 228 ถึงมาตรา 232 มาตรา 237 และมาตรา 233 ถึงมาตรา 236 ทั้งนี้ เฉพาะเมื่อเป็นกรณีต้องระวางโทษตามมาตรา 238

(2) ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 264 มาตรา 265 มาตรา 266 (1) และ (2) มาตรา 268 ทั้งนี้ เว้นแต่กรณีเกี่ยวกับมาตรา 267 และมาตรา 269

(2/1) ความผิดเกี่ยวกับบัตรอิเล็กทรอนิกส์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 269/1 ถึงมาตรา 269/7

(2/2) ความผิดเกี่ยวกับหนังสือเดินทางตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 269/8 ถึงมาตรา 269/15

(3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 280 และมาตรา 285 ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับมาตรา 276

(4) ความผิดต่อชีวิต ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 288 ถึงมาตรา 290

(5) ความผิดต่อร่างกาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 295 ถึงมาตรา 298

(6) ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 306 ถึงมาตรา 308

(7) ความผิดต่อเสรีภาพตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 309 มาตรา 310 มาตรา 312 ถึงมาตรา 315 และมาตรา 317 ถึงมาตรา 320

(8) ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 334 ถึงมาตรา 336

(9) ความผิดฐานกรรโชก รีดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 337 ถึงมาตรา 340

(10) ความผิดฐานฉ้อโกง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 341 ถึงมาตรา 344 มาตรา 346 และมาตรา 347

(11) ความผิดฐานยักยอก ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 352 ถึงมาตรา 354

(12) ความผิดฐานรับของโจร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 357

(13) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 358 ถึงมาตรา 360

(2) พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566

“มาตรา 4 เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีหรืออาจมีการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจ มีหน้าที่เปิดเผย

หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีและธุรกรรมของลูกค้าที่เกี่ยวข้องในระหว่าง สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจนั้นผ่านระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และธนาคารแห่งประเทศไทย เห็นชอบร่วมกัน เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการ โทรคมนาคมอื่น หรือผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่เปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลการให้บริการที่เกี่ยวข้องระหว่างกันผ่านระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลที่กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมและสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เห็นชอบร่วมกัน

เมื่อมีการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ผู้เปิดเผย หรือแลกเปลี่ยนข้อมูลแจ้งให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือกรมสอบสวนคดีพิเศษ แล้วแต่กรณี และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ทราบโดยทันที และเมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แล้วแต่กรณี มีอำนาจนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์เพื่อป้องกัน ปราบปราม หรือระงับอาชญากรรม ทางเทคโนโลยีได้”

“มาตรา 5 ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และมีความจำเป็นต้องทราบข้อมูลการลงทะเบียนผู้ใช้งานหรือข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น หรือผู้ให้บริการอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดดังกล่าว เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็น และเมื่อได้รับคำสั่งแล้ว ให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ ผู้ให้บริการโทรคมนาคมอื่น หรือผู้ให้บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับ การกระทำนั้น มีหน้าที่ส่งข้อมูลดังกล่าวให้แก่ผู้สั่งภายในระยะเวลาที่ผู้สั่งกำหนด”

“มาตรา 10 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา โฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ เพื่อให้มีการซื้อ ขาย ให้เช่า หรือให้ยืม บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

(3) ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เรื่อง ยืนยันตัวตนและข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการของผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนพิเศษ 133 วันที่ 15 มกราคม 2567)

“ข้อ 4 กำหนดให้ผู้ให้บริการดำเนินการให้ผู้ลงทะเบียนเฉพาะประเภทบุคคลธรรมดาที่มีเลขหมายโทรศัพท์เคลื่อนที่จำนวนตั้งแต่ 6 เลขหมายขึ้นไปต่อหนึ่งผู้ให้บริการ ดำเนินการยืนยันตัวตนต่อผู้ให้บริการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้

(1) จำนวนเลขหมายที่ลงทะเบียนไว้ 6 – 100 เลขหมาย ให้ดำเนินการภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ

(2) จำนวนเลขหมายที่ลงทะเบียนไว้ 101 เลขหมายขึ้นไป ให้ดำเนินการภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ”

5. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

5.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

กลุ่มผู้ก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ หรือ แก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) มักเป็นผู้ถือครองซิมการ์ดจำนวนมากและมักเป็นซิมการ์ดที่ใช้ข้อมูลของบุคคลอื่นเป็นผู้ลงทะเบียนใช้งานโดยผู้นั้นยินยอมให้ใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียน หลายกรณีความเสียหายอาจเกิดจากการขาดองค์ความรู้รวมถึงความประมาทเลินเล่อของผู้เสียหายเอง ดังนั้น การก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจโดยการหลอกลวงทางโทรศัพท์ดังกล่าวจึงก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจต่อประชาชนจำนวนมาก และก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจในภาพรวมระดับประเทศ ดังนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลที่ลงทะเบียนซิมการ์ดรวมถึงผู้จำหน่ายซิมการ์ดใช้ความระมัดระวังในการให้หรือซื้อขายซิมการ์ดหรือยอมให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนในการลงทะเบียนซิมการ์ดจึงเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อคุ้มครองประชาชนผู้สุจริตมิให้ถูกหลอกลวง อันเป็นการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ

5.2 ผลกระทบต่อสังคม

เป็นมาตรการที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้มิจฉาชีพใช้เป็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม อันเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประชาชนซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ

5.3 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

การกำหนดข้อสันนิษฐาน ตามมาตรา 6 และ มาตรา 7 ของร่างพระราชบัญญัติการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด พ.ศ. เป็นการเพิ่มภาระการพิสูจน์ให้กับประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 29 ที่กำหนดว่า ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิด

6. ผลกระทบของร่างกฎหมายที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption Risk Assessment)

6.1 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี

☒ ไม่มี

6.2 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีระบบอนุมัติ อนุญาต

☐ มี

☒ ไม่มี

6.3 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

☐ มี

☒ ไม่มี

6.4 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) ในการกำหนดให้มีการออกกฎหมายลำดับรอง

☐ มี

☒ ไม่มี

6.5 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายไม่ครอบคลุม

☐ มี

☒ ไม่มี

6.6 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายคลุมเครือ ข้ำซ้อน หรือขัดกัน

☐ มี

☒ ไม่มี

6.7 ความเสี่ยงที่อาจส่งผลให้เกิดการทุจริต (Corruption) กรณีกฎหมายกำหนดโทษ

☐ มี

☒ ไม่มี

7. การกำหนดให้มีระบบอนุญาตอนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

☐ มี

☒ ไม่มี

8. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

☐ มี

☒ ไม่มี

9. บทกำหนดโทษ

☐ ไม่มี

☒ โทษทางอาญา

☐ โทษทางปกครอง

☐ โทษปรับเป็นพินัย

☐ โทษอุปกรณ์

เหตุผลและความจำเป็น

โทษทางอาญาของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดให้มีบทกำหนดโทษในร่างมาตรา 6 และร่างมาตรา 7 โดยร่างมาตรา 6 กำหนดเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด ผู้ใดมอบซิมการ์ดที่ลงทะเบียนด้วยข้อมูลของตนเองแก่ผู้อื่น หรืออนุญาตให้ผู้อื่นใช้ข้อมูลของตนเองลงทะเบียนซิมการ์ด โดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าซิมการ์ดที่ลงทะเบียนด้วยข้อมูลของตนเองจะถูกใช้เพื่อการกระทำความผิด หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิดเกี่ยวกับซิมการ์ด หรือก่อให้เกิดประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมาย หรือความเสียหายต่อบุคคลอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนร่างมาตรา 7 กำหนดเกี่ยวกับกรณีผู้ได้รับ จัดหา หรือครอบครองซิมการ์ดซึ่งลงทะเบียนโดยใช้ข้อมูลของผู้อื่น หรือซิมการ์ดซึ่งมิได้ลงทะเบียน โดยมีเจตนาเพื่อใช้ซิมการ์ดนั้นในการกระทำความผิด ก่อประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายหรือความเสียหายต่อบุคคลอื่น หรือโดยรู้ หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าซิมการ์ดนั้นจะถูกใช้ หรืออำนวยความสะดวกในการกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีดังกล่าว การจะกำหนดโทษทางอาญาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77 วรรคสาม กำหนดให้พึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ดังนั้น จึงต้องพิจารณาว่ารัฐสามารถแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการอื่นนอกเหนือจากโทษทางอาญาหรือไม่

ส่วนที่ 4 การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมายทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ 14 มีนาคม 2568

คณะกรรมการขับเคลื่อนการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น
จากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปสู่ภาคประชาชน
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร